

ÜZÜM-SEN Genel Başkaný Adnan Çobanođlu: 'Milli ve yerli' tarým IMF güdümünde.

16 Pubat 2018 tarihinde BirGün gazetesi Ekonomi sayfasýnda ÜZÜM-SEN Genel Başkaný Adnan Çobanođlu ile yapýlmýþ yayýnlandý. BirGün sayfa editörü büyük bir ihtimalle röportajýn uzun olmasý v.b nedenler yüzünden bazý bölümlerini yayýnlanmayan bölümler üzüm üreticilerinin ÜZÜM-SEN'in politikalarý ve yapmak istedikleri açýsýndan önemliydi, örneđin apađý paragraf "Tarýmda Adalet" arayýbýnda olanlara dođrudan bir çađrıydý. Yayýnlanan yazýnýn tüm eksikliklerine rađmen BirGün'e ederiz. Biz gazeteci deđiliz, biz ip yapmak, örgütlenmek ve yukarıdan dayatýlan tarým politikalarýna apađýdan yukarıya dođru etmek istiyoruz. Yöneticilerimizde yazý yazarken, röportaj verirken bu anlayýpla hareket eder. Bu nedenle röportajýn BirGün'de yayýnlanmayan bölümlerini de ilave ederek internet sitemizde yayýnlama ihtiyacı hissettik, bu bölümler italikle yazýlmýþtır.

www.uzumsen.org ÜZÜM-SEN Genel Başkaný Adnan Çobanođlu: 'Milli ve yerli' tarým IMF güdümünde
16.02.2018 BirGün – Ekonomi MUSTAFA MERT BÝLDÝRCÝN m.mertbildircin@gmail.com “Uluslararası emperyalist kurumlar ve þirketler, gýda egemenliđimizi elimizden almak için yýllardýr her türlü dayatmayý yapmakta, AKP de bu uygun tarým politikasý izlemektedir.” AKP’nin seçim bildirgesinde, “Büyük hayalleri vardý, bu hayaller iktidarýmýz sayesinde gerçek oldu” dediđi tarým üreticilerinin yaþadýđý sorunlar her geçen yýl katlanarak arttı. AKP hükü döneminde çiftçilere verilen destek oldukça yetersiz kalýrken, üreticilerin ürünlerine sürekli maliyetlerin altýnda fiyatlar belirlendi. Üreticiler, girdi temin eden yabancı þirketlerin egemenliđine býrakýlarak tarýmda sömürü sürdürüldü. Tüketiciler ise tüccarlar eliyle fiyatlý ürünlere mahkûm edildi.

2017 yýlýnýn üzüm üreticileri ve bađcýlar açýsýndan nasýl geđtiđini, üreticilerin haklarýný korumak için kurulan Tarip’in tar AKP’nin tarým politikalarýný Üzüm Üreticileri Sendikası (ÜZÜM-SEN) Genel Başkaný Adnan Çobanođlu’yla konuştuk “TMO ‘fýrsatçý’ tüccar gibi davrandý” Üzüm üreticileri açýsýndan 2017 yýlý nasýl bir yýl oldu? Hayvancýlýk Bakanı A.Ebref Fakýbaba 2017 yýlý çekirdeksiz kuru üzüm rekoltesini açýklarla hükümetin Toprak Mahsulleri Ofisi’ne kuru üzüm aldýracađýný, “kuru üzüm fiyatýnın kilogramda 4 TL nin altýna dþmeyeceđini” söylemiþti. Açýklamanýn yapıldýđý ilk günler TMO bakanýn dediđini yaptı ve TARÝP’in depolarýný kullanarak kısa bir süre için bir alýmýný Sayýn Fakýbaba’nýn söylediđi fiyattan deđil kg’mý 3,85 TL den yaptı. Ve bu alým iþlemi de çok kısa sürede bitti. Fakýbaba söylediđiyle kaldý; Tarip’in depolarýný kullanarak kuru üzüm alan TMO, aldýđý kuru üzüme dýþ pazar yerine aldýđý ürünlerin bir kısmýný Tarip’e 4.18 TL den devrederek, yani Tarip’in üzüm alýmýna taberonluk ederken “kýsa günün kârý” ný elde etti. Devlet kuruluþu olan TMO “fýrsatçý tüccar” gibi davrandý. Tarip nedir? “TARÝP kökleri 1910’lu yýllara dek uzanan baþlangıçta

temelinde örgütlenen dört kooperatif Birliđinin ortak adýdır.” (Bkz. www.tarisuzum.com.tr) “Tarip Üzüm Birliđi’nin temeli, Dünya Ekonomik Bunalýmýnýn etkisi ile meydana gelen üzüm fiyatlarýndaki dþþþþ durdurmak üzere, 1990'de Alabehir’de ve daha sonra Manisa, Turgutlu ve Salihli’de kurulan Bađcýlar Kooperatifi ile atýlmýþtır.” (Bkz. www.tarisuzum.com.tr) Kýsacasý TARÝP üzüm üreticilerinin üretimden pazara kadar olan süreçte kendini korumak, piyasada tüccar ve þirketlerin tekellerini kırmak için kurduklarý bir kooperatiftir. Üzüm üreticilerinin haklarýný korumak için kurulan TARÝP’in ne oldu peki?

Tarip’in kuru üzüm alacaklarýna ortak dýþý üreticilerden yapması gerekir ki üzüm piyasasýnýn tüccarlarýn ve þirketlerin tek baþlarına belirlemesinin önüne geçsin. Ancak Tarip üreticiden kuru üzüm satýn alma yerine TMO’nun kâr etmesini sađlayacak þekilde onun elindeki kuru üzümün devralmýþ, hem de Gýda, Tarým ve Hayvancýlýk Bakanlýđý’ný ve TMO’yu yeni dýþ pazarlar arama zahmetinden kurtarmýþtır. Sizce TARÝP Neden böyle davrandý? TARÝP yönetimi ister g

soruþturmalarýndan kurtulmak için gönüllü tercih yapmýþ olsun, isterse siyasi iktidarýn baskýsý ile yapmýþ olsun, TMO dan kuru üzüm satýn almakla artýk üretici kooperatifi olma yerine þirket olmayý tercih ettiđini bir kez daha göstermiþtir. TMO da Gýda, Tarým ve Hayvancýlýk Bakanlýđý’nýn onayýyla üreticiye destek olmak yerine tüccarlýk yapmýþtır. Gýda, Tarým ve Hayvancýlýk Bakaný Fakýbaba uyguladýđý politika ile üzüm üreticileri için çözüm üretmemiþ TMO nun tüccar gibi üreticinin sýrtýndan para kazanması etmiþtir. TMO alýmýný yaptıđý kuru üzümü TARÝP’e devretmekle TARÝP’in ortaklarýndan daha fazla üzüm satýn almasını engellemiþ, üreticileri tüccar ve þirketlerin insafýna býrakmýþtır. Bu ayný zamanda Tarým Satýþ Kooperatifleri Birliklerini tamamen tasfiye etme ve az da olsa piyasada var olan olumlu etkilerini ortadan kaldýrma giriþimidir.

“Milli ve Yerli” olduđunu iddia ettiđi Tarým Politikasý IMF, Dünya Bankasý ve DTÖ’nün yýllardýr uyguladığı dayatýđý neoliberal tarým politikalarýnýn son demleridir. Gýda Egemenliđimize dönük son saldýrýlardýr. AKP, Rusya ile “krizi”nin apađýldýđýný, artýk Rusya’ya sebze ve meyve ihracatýnýn yapýlacadýný söylemiþti. Bunun üzüm ihracatýna olumlu etkisi olmadý mı? 2017 üzüm sezonunda açýldýđý söylenen sebze ve meyve ihracatýnýn da söylendiđi gibi olmadýđý, Rusya’ya ne de Arap ülkelerine yeterince ürün satýlamadýđý, komþu ülkelerle yaþanan krizlerin etkilerinin hala sürdürüldüğü Suriye ve Irak’ta yaþanan çatýþmalar nedeniyle Týrlarýmýz bu ülkelerin karayolunu kullanarak Arap ülkelerine gidememesi bu nedenle de bu ülkelere yeterli ihracat yapýlamamakta.

Bazý üreticiler “belki ihracat açýlýp, üzüm para eder” diyorlar. Bađlarýndaki ürünleri örtü altýnda bekletmeyi yeđlediler, maliyetleri oldukça arttı. Kasým ayýna kadar örtü altýnda bekletilen bađ ürünleri 1.80- 2 TL den satýlabilirse üreticilerin para kazanabilme þansı olacaktý. Ancak bazý bölgelerde bir çok üretici sofralýk ürünlerini, parasýný Mayıs-Haziran 2018 yýlýnda almak kopuluyla kg’mý 0,80 TL den satmak zorunda kaldý. Satýþ fiyatý maliyetlerinin çok altýnda olmasý bir yana üreticinin sattýđý ürününün parasýný 6-7 ay sonra alması demek bankalara ve tarým kooperatiflerine olan günü gelmiþ borçlarýný ödeyememesi, gelecek sezon için üzüm üretimi yapacak parayý bulamamasý, yaþadığı idame ettirememesi demektir. Üzüm üreticilerinin yeni borçlanmalara gidecek olanađý da yoktur. Geçmiþ borçlarýný ödeyemeyen tefecilerden baþka kim borç verir ki? “AKP, üzüm üreticilerini gözden çýkardý”

AKP hükümeti bunu bilmiyor mu? Elbette biliyor, çözüm üretme yerine TMO’ya kuru üzüm aldýrtýp, aldýrtýđý kuru üzümün TARÝP’e satarak kâr etmeyi marifet biliyor. Neoliberal politikalarýn katýksýz uygulayýcýsý olan AKP üzüm üreticilerini ve bađlarýný gözden çýkartmýþ durumda. Çünkü uluslar arasý ipbölümünde Türkiye’ye biçilen rol tarýmsal üretim yapması ve hayvansal gýda ihtiyacınýn þirketler vasýtasýyla yurt dýþýndan karþýlanması, enerji, maden vb. yatýrýmlar için ülkemizin tarým ve enerji yok edilmesidir. AKP hükümeti de uyguladýđý üzüm politikasý ile Ege bölgesindeki üzüm üreticilerini üzüm üretmeyi býrakmalarýna ya yok pahasýna enerji þirketlerine satmalarýný ya da enerji þirketlerine ucuza kiralamarýný zorlamaktadır. Uluslar arasý

emperyalist kurumlar ve uluslar arası gıda şirketleri Gıda Egemenliğimizi elimizden almak için yıllardır her türlü dayatmayı yapmakta, AKP Hükümeti de yıllardır buna uygun bir tarım politikası izlemektedir. Daha önce ihraç ettiğimiz et, mercimek, buğday v.b gıda ürünlerini yurtdışından ithal etmeye bu nedenle başlamadık mı? AKP TBMM'sinde 'Bağcılık ve Üzüm Araştırma Komisyonu' kurulmasına olur verdi, bu AKP'nin üzüm üreticilerinin sorunlarına çözüm üretmek istediği anlamına gelmez mi? Tarımsal üretim yapılan bölgelerde referandumda 'Hayır!' oyunun önde çıkması ve gerek Fıncık üreticilerinin gerekse de üzüm üreticilerinin yaşadığı problemlere muhalif güçlerin sahip çıkması (Eylül ayında CHP nin bağımsız adalet, fındıkta adalet, üzümde adalet yürüyüş ve mitinglerine Birleşik Haziran Hareketi ve Çiftçi Sendikaları da destek verdiler) ni ister istemez TBMM'sinde 'Bağcılık ve Üzüm Araştırma Komisyonu' kurulmasını olumlu bakmaya zorlar. Ve meclisteki 4 partinin ortak kararıyla 'Araştırma Komisyonu' kuruldu. Komisyon 9 AKP'li, 4 CHP'li, 1 HDP'li, 1 MHP'li vekilden oluşuyor. MHP nin son dönemde sürekli AKP politikalarını savunduğunu ve desteklediğini göz önünde bulundurursak komisyonun hazırlayacağı raporun üretici lehine maddeler içermesi zayıf görünüyor. Ancak buna rağmen muhalif güçlerin, üreticilerin sorunlarını ve çözüm önerilerini rapora dahil edebilmek için canla, başla sarf etmesi, Araştırma Komisyonu'nun araştırma ve raporlama sürecine üreticilerin katılımını doğrudan doğruya sağlamak komisyonun bu konuda baskı yapacak yol ve yöntemleri bulmaları gerekir.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve TMO'yu satın aldığı kuru üzümün yükünden kurtarıp para kazandı. TARYP'in, Kuru ve yap üzüm işleme firmalarının, Yırcat Şirketlerinin, Ticaret Borsalarının, büyük üzüm üreticilerinin, fabrikalarının v.b temsilci ve yöneticilerinden bilgi alarak rapor hazırlanması, küçük ve borçlu üreticilerin önerilerini doğrudan alınacak yol ve yöntemi bulmalıdır. Araştırma Komisyonu bu yol ve yöntemi bulamıyorsa üreticilerin sorunlarını dert edenlerin, IMF, Dünya Bankası ve DTÖ'nün dayattığı Tarım Politikalarını reddedenlerin, Gıda Egemenliğimizin elimizden alınmasını gıdanın şirketlerin denetimine geçmesini istemeyenlerin bir araya gelerek Araştırma Komisyonu'nun doğru rapor hazırlanmasını zorlamaları gerekiyor.

ÜZÜM-SEN'in bu konuda bir çözüm önerisi var mı? Üzüm Üreticileri üretim bölgelerinde bu konuda çalışmaya başlamış. 'Tarımda Adalet, Üzümde Adalet Mitingi' alanlarında bir araya gelmeyi başarabilen CHP'ye, Birleşik Haziran Hareketi'ne yoğun üzüm üretiminin olduğu bölgelerde (ömrü 'Bağcılık ve Üzüm Araştırma Komisyonu' nun süresiyle sınırlı olan) 'Üzüm Platformları' kurmayı 'Üzüm Üreticilerinin Sorunları ve Gıda Egemenliği Forumları' yapmayı öneriyoruz. Bu önerimiz karşılık bulursa birlikte dolaylı üreticileri bu forumlarda bulmaya çalışacağız. Forumlarda çıkacak sonuçları da Meclis Araştırma Komisyonu'na taşımak için birlikte mücadele etmenin yollarını arayacağız. Bu çalışmaya 'Tarımda Adalet, Üzümde Adalet' arayanlar olumlu cevap verirse 'Meclis Araştırma Komisyonları'nın klasik rapor hazırlama tarzının dışına çıkılarak, aşırıdan yukarıya doğru bir baskının oluşturulabileceğine inanıyoruz. Böylelikle düşünce ve karar doğrudan üreticilerin dahil olmasının önü açılacak, birileri üreticiler adına politika üretip karar verirken üreticilerin baskısını hissedecektir. Komisyon üyeleri de eğer bağcıların ve üzüm üreticilerinin sorunlarına samimi yaklaşıyorlarsa, gerçekten çözüm rapor hazırlamak istiyorlarsa bu Forumlara katılmalı, doğrudan üreticilerle buluşmalı, üreticilerin sorun, talep ve çözüm önerilerinden dinlemelidirler. ÜZÜM-SEN Tarımda Adalet arayışını sürdürenlerle böylesine ortak bir çalışmaya hazırdır. Yapılan görüşmelerde 'Tarımda Adalet, Üzümde Adalet' arayışında olanlara 'gelin böylesine bir çalışmanın asıl sorumlusu olarak hepimiz görev alalım, yükün altına hepimiz girelim. Böyle bir işin örgütlenmesini sadece Üzüm-Sen yapmasın. Zoru baş başa birlikte Forumlar düzenleyerek, üreticileri Forumlara çağırarak ortak bildirimimizi ve afişlerimizi basalım, köy köy birlikte dolalım, mücadeleyi birlikte yürütelim' diyoruz. Çoğu yaptığımız kesimlerle böylesine bir çalışmaya birlikte örgütleyelim. 'Bağcılık ve Üzüm Araştırma Komisyonu'nda AKP milletvekillerinin çoğunluğu tepkil etmiş olmasına rağmen üzüm üreticilerinin sorunlarının ve doğru çözüm önerilerinin raporda yer almasını sağlayabiliriz. Yırcat O zaman bu komisyon üzüm üreticilerinin lehinde olur.